

Ehitusbuum Tamsalus - investeeritakse üle 150 miljoni krooni

Aastatel 2010 - 2012 ehitatakse Tamsalu vallas veemajandusobjekte, torustikke, koolimaju ja tootmishooneid rohkem kui 150 miljoni krooni eest. Raha ehituseks tuleb Eesti riigilt, Euroopa liidu tõukefondidest, vallalt ja erainvestoritelt.

Suurem osa rahast läheb kohtadesse, kus ta tagasi midagi ei too, küll aga peaks oluliselt paranema meie inimeste joogivesi ja laste õppimistingimused, eriti Porkunis. Põllumehed kurdavad küll raske elu üle, aga ajavad siiski visalt oma asja - ostavad uut tehnikat, rajavad tootmishooneid.

Piltidel ülal: niisugune nägi Porkuni kool välja novembri keskel. Katused on valmis, ümbrus planeeritud ja teed asfalteeritud, ukseid aknad ees, katlamaja töötab. Must materjal hoonete seintel on tuuletõke, mille all on soojustus. Panna on ainult välisviimistluslaud.

All paremal: Detsembris peaks lõppema JK Otsa Talu OÜ kaasaegse farmihoone ehitus, millega koos rajatakse veel mitu objekti. All vasakul: AS Terrat alustas veemajandusprojekti ehitustöödega. Pildil oleva agregaadiga lõhutakse paekivisse kraavi, harilik kopp siin toime ei tule.

Ajagraafikud veemajandusprojekti töödel

AS Terrat alustas veemajandusprojekti osa II ehitustöödega Laane tänaval nädalal 45 ja Kungla tänaval nädalal 47. Edasine tööprogramm liigub Kandle tänavale, Paide maanteele ja Piiri tänavale. Ehitatava tänava elanikud saavad ehitustööde algusest ja veekatkestustest teada postkastidesse ilmuva teatise kaudu. Tänavate sulgemisel palun jälgida ajutist liikluskorradust. Vabandame võimalike ebameeldivuste pärast! AS Terrat

Kungla tänav	20 päeva	22.11.10 - 17.12.10
Kandle tänav	20 päeva	03.12.11 - 28.01.11
Rahu tänav	25 päeva	31.01.11 - 04.03.11
Paide mnt.	25 päeva	29.11.10 - 31.12.10
Betooni tänav	20 päeva	03.01.11 - 28.01.11
A.Haava tänav	20 päeva	31.01.11 - 25.02.11
Tammsaare tänav	10 päeva	
		06.12.10 - 17.12.10
Piiri tänav	20 päeva	03.01.11 - 28.01.11
Tehase tn.	15 päeva	31.01.11 - 18.02.11
Vasara-Tööstuse tänav	75 päeva	10.01.11 - 22.04.11
Katete taastamine	35 päeva	
		02.05.11 - 17.06.11
Tööstuse tänava piirkond	45 päeva	25.04.11 - 24.06.11
Tööstuse tänav	55 päeva	27.06.11 - 09.09.11
RVP-Savalduma raba	107 päeva	03.01.11 - 31.05.11
Reoveepuhasti rekonstrueerimine	171 päeva	07.03.11 - 31.10.11
Paide mnt. Pumpla rekonstrueerimine	62 päeva	07.03.11 - 31.05.11

AS H&K alustab töödega 2. detsembril Raudtee ja Kesk tänava piirkonnas. Inimestel palutakse jälgida teateid ja väljapandud ajutisi liikluse märke. Ilm teeb kindlasti ajagraafikutesse korrektiive, nii et jälgi jooksivaid teateid.

Lääne Virumaa I kodanikeühenduste konverents

Lääne-Virumaa konverents oli üks üheteistkümnest sel sügisel Eestis toimuvatest maakondlikest kodanikeühenduste konverentsidest, mille eesmärkideks on tõsta ühiskonna teadlikkust vabariiklastest ja kodanikualgatused, süvendada erinevate sektorite omavahelist koostööd ning julgustada ühendusi enam kaasa rääkima kodanikuühiskonna arengutes.

Konverents toimus 25. novembril Väike - Maarja rahvamajas deviisi "Väärtustagem üksteist" all. Konverentsi keskne märksõna oli koostöö kohalike omavalitsuste ja MTÜ - de vahel. Esinejad käsitlesid oma väga huvitavates ettekannetes teenuste delegerimise ja osutamise temaatikat erinevatest vaatenurkadest lähtuvalt. Teoreetilisi ettekandeid toetasid pärastlõunases osas heade praktikate näited teenuste osutamisest ning koostöömudelitest nii Lääne-Virumaalt kui mujalt Eestist. Osalesid teenuseid osutavate ja teenuste osutamist kavandavate vabariiklaste esindajad, kohalike omavalitsuste juhid (ka Andrus Freienthal ja Toomas Uudeberg) ja arendusspetsialistid, teenuste delegerimisega vahetult kokku puutuvad ametnikud, samuti äri sektori esindajaid. Konverentsi heade praktikate paneelis rääkis Monika Molodost MTÜ Vajangu noortekeskuse loomise ideest tegemiseni ja koostööst Tamsalu vallavalitsuse kui lepingupartneriga. Veel teinigi meie valla inimene - Katrin Uudeküll oli oluline tegija konverentsil, jälgides esinejaid ja võttes lõpus kokku olulisema öeldust. Pildil Monika Molodost konverentsi kõnepuldis

19. novembril kohtus valla rahvas kultuurimajas erukindrali, Tapa vallavolikogu esimehe Urmas Roosimäga.

Idamaiste tantsude rühm "Leila" tähistas kultuurimajas oma 5 aasta sünnipäeva.

Tamsalu ajaleht võtab järgmisse numbrisse vastu ja trükib ära (loodetavasti värviliselt) kõigi kodanike ja asutuste head soovid .

Kultuurimaja

02.12 kell 19.00 KOMÖÖDIATEATER etendusega „ARMAS TAB, EI ARMAS TA“.

Piletid 125.- (7.99 €) /150.- (9.59 €) Info tööpäeviti kella 15.00st tel 3230968

10.12 kell 19.00-21.30 LASTE DISCO. DJ COZZO .Pilet 25.- (1.60 €)

10.12 kell 22.00-02.00 NOORTE DISCO. DJ COZZO. Pilet 50.- (3.20 €)

11.12 kell 10.00-12.00 OÜ Evilla MÜÜK ja TUT-VUSTUS. Müügil: lõngad, heided, villad, mütsid, sokid, kampsunid. Rene Riivik tel.56479102

11.12 kell 19.00 LAULUKLASSI HOOAJA AVAKONTSERT (Jõulutervitus väikestelt lauljatelt, suured lauljad esitavad Elton John'i loomingut). Pilet 15.- (0.96 €)

12.12 kell 15.00 KODUSTE LASTE JÕULUPUU. Esinevad lasteringid.

16.12 kell 11.00-12.00 PROMED PALSAMI näitus-müük

17.12 kell 19.00 SUUR JÕULUKONTSERT. TAIDLEJATE JÕULUPIDU. Tasuta.

18.12 kell 09.00-16.00 JÕULULAAT. Info 3230968

19.12 kell 17.00 ARSISE noorte kellade ansambli KONTSERT „JÕULUKELLAD“.Dirigeerib AIVAR MÄE. Pilet 75.- (4.79 €), eelkooliealised lapsed 25.- (1.60 €)

20.12 kell 18.00 ALGKLASSIDE JÕULUPIDU.

24.12 kell 15.00 JÕULU KONTSERT-JUMALATEENISTUS Tamsalu kirikus. Laulab Pandivere Kammerkoor.

29.12 kell 17.30 KÜLLA TULEB KINOBUSS. Lastele koguperefilm „VÕLUHÕBE“, kell 19.00 noortele „REIS SATURNILE“ . 35.-/2.24 €

Spordikompleks

1. dets	Algab tervisesari Trimm
3. dets	Eesti esiliiga MV korvpallis: Los Toros vs. HITO kell 20.15
6.-16. dets	Volleturniir (2X2) 5.-12.klassi tüdrukutele (treeningute ajal)
7.-16. dets	Tüdrukute tenniseturniir 2.-5.klassi edasijõudnutele (treeningute ajal)
8.-16. dets	Tüdrukute tenniseturniir 4.-12.klassi Ässadele (treeningute ajal)
14. dets	4-meeskonna jõuluturniir võrkpal lis kell 20.00
15. dets	Gümnaasiumi kovpall tüdrukutele kell 12.00
16. dets	4-meeskonna jõuluturniir võrkpallis kell 20.00
17. dets	Sõpruskohtumine korvpallis: Tamsalu Gümnaasium vs Rakvere Ametikool kell 15.00
17. dets	Tamsalu I MV saalihokis : Tamsalu EBE : Dream Team kell 18.00
17. dets	Lääne-Virumaa Kumake II liiga MV korvpallis : Tamsalu Los Toros II vs Väike - Maarja päästekool kell 20.15
18. dets	Tamsalu I MV saalihokis : Noored Legendid : Bullit kell 18.00
21. dets	4-meeskonna jõuluturniir võrkpallis kell 20.00
27. dets	Lääne-Virumaa MV ujumises kell 11.00

Talvetrimm

Hooaeg kestab 151 päeva, 1.12.2010 - 30.04.2011. Iga kuu loositakse nende vahel, kes on käinud rajal vähemalt 15 päeval kuus, välja kaks ujumise 3 X piletit. Trimmim hooaja lõppedes antakse välja auhinnad kolmele kõige aktiivsemale metsas käijale ning loositakse välja VOILEIVÄGRILL 100 korra piiri ületanute vahel, kes muuhulgas saavad kevadel koju viia nimelise karika. Tule sinagi !

Maavalitsus Tamsalus

16. novembril käisid Lääne – Viru Maavalitsuse töötajad Tamsalu vallas. Delegatsiooni juhtis maavanem Einar Vallbaum. Kaasas olid veel maasekretär Tarmo Mikkal, finantsnõunik Riina Kaptein, arengu – ja planeeringuosakonna juhataja Mati Jõgi, avalike suhete spetsialist Heili Nõgene, haldusspetsialist Arne Laks, maotoimetuste talituse juhataja Sirje Kurik, sotsiaalveldkonna nõunik Helbe Jaanimägi.

Läbi plaanitakse käia kõik vallad. Hommikul saabusid külalised vallamajas, kus ootasid volikogu esimees Andrus Freienthal, sotsiaalkomisjoni esimees Helle Pärna, vallavanem Toomas Uudeberg, vallasekretär Elvi Astok, finantsosakonna juhataja Ellen Uihoaed, abivallavanem Riho Tell, maakorraldaja Helgi Lindeberg ja sotsiaalosakonna juhataja Ülle Kristmann. Maavanem ütles, et

külalistuse eesmärgiks on maavalitsuse töötajate kabinetist välja toomine ja maakonna kõigis valdades tutvumine. Niisugusel kujul on külaskäigud kordi efektiivsemad kui varem praktiseeritud variant. Kasu oli väike ja suhtlemisvõimalused piiratud. Läbi plaanitakse käia kõik vallad.

Ja kui algul tuli töötajaid tükk aega veenda, siis nüüd on selline töövorm omaks võetud ja valdades käiakse hea meelega. Maavanem kinkis vallale maakonna laulipuu.

Toomas Uudeberg tutvustas külalistele valla asutusi, üritusi, ettevõtteid, traditsioone ja huviväärsusi. Peale kohtumist vallas suundusid külalised koos vallavanemaga Vajangule, kus tutvuti kooliga (raamatukogu, tervisepunkt, lasteaed,), tootmisalaga, vabatahtliku tuletoorjehinguga tegemistega, Vajangu rahvamajaga. Tagasi tulles Tamsallu läbisid maavalitsuse ametnikud ka Tamsalu raudteetunneli. Kuna maavanem oli eelnevalt tunneliga tuttav, siis muutus ta sel hetkel bussijuhiks ja ootas meid teisel pool tunnelit ees.

Vajangult tuldi gümnaasiumisse, kus ootas koolilõuna. Peale seda vaadati koos Vardo Arusaare, ehitusspetsialist Mati Tamme ning ehitusspetsialistidega gümnaasiumis käivat ehitust. Kooli nn C korpus

on vaheseinad lammutatud, osa põrandaid valatud, keldrikorrusele aknaavad ja sissekäik tehtud. Praegu tegeletakse veel viimaste lammutustöödega, varsti alustatakse ruumide väljaehitamist. Ehituse käigus renoveeritakse täielikult kogu hoone koos kõigi kommunikatsioonidega, tehakse soojustus ka vanale osale, planeeritakse uuesti kogu ümbrus ja rajatakse kooli ümbruse haljastus koos asfaltkatte, murukivide ja muuga. Ehituse juht Väino Kaur kinnitas, et tööd lõpetatakse selles korpus 2010 a suvel ja järgmisel aastal alustab kool kindlasti uues hoones.

Gümnaasiumist suunduti kultuurimajasse. Seal tutvustas Tiia Uudeberg maja valdusi. Ruumid olid soojad ja seda panid paljud külalised tähele, kes olid varasematel aastatel jahedust taluma pidanud. „Kütma peab seepärast, et kogu maja on „vallutanud“ lapsed, kes siin tunde peavad“, selgitas Tiia. Klassiruumi oli kõikjal, isegi suure saali laval. Vallavanem ütles, et kultuurimajaga kaasajastamisega on seotud palju probleeme, mõned on suudetud lahendada (küttesüsteem, avatäited, tualetid) aga põhiline – maja ümberehituse rahastamine tänapäeva vajadusi arvestades on praegu ebaselge. Maavalitsuse töötajatele jättis võimsa mulje valgustusruumis olev poolt ruumi täitev valguse regulaator. Kui nad said teada, et see ongi tegelik tööriist, mitte ajaloomälestus, polnud imestusel piire. Selle aparatuuri juures tahtsid kõik ennast pildile jäädvustada.

Käidi ka eakate päevakeskuses kus nobenäpud pärliringis toimetasid. Mall – Maria Lobe ütles, et vanuritel on uutes ruumides mugav ja hubane, rahvast käib palju. Kultuurimajast mindi Loksale, Jaan Kiisa valdustesse. Peremees rääkis kõigepealt Loksa suurfarmi ajaloost. Niisuguseid farme kui Loksal, oli Eestis ainult mõned. Seda tüüpi farm oli kahekordne. Lehmad olid teisel korrusel ja sõnnik langes läbi võrepõranda esimesele korrusele, kus teda iga päev eemaldama ei pidanud. Aga siis, kui 130 m pikkusest hoidlast tuli sõnnik emaldada, olis see väga

suur probleem, kuna ventilatsioon ei toiminud piisavalt ja tööd tuli teha gaasimaskis. Jaan Kiisk rääkis, et enne farmi omandamist tuli väga põhjalikult mõelda logistikale ja äriplaanid läbi mõelda. Praegu on käsil teise lauda ehitus, mis maksab 20 milj krooni. Koos sellega rajatakse ka uued kommunikatsioonid, silohoidlad ja kuivati. Ehitus on viibinud kahel põhjusel – algul oli probleeme laenu saamisega – asjaajamine võttis poolteist kuud ja kui ehitus algas, ei tulnud ka ehitajad graafikuspüsimisega toime. Alles siis, kui omad mehed asjaga igapäevaselt tegelema hakkasid ja kuus meest ehitajatele abiks pandi, sai ehitus hoo sisse. Uus laut võimaldab kogu piimakarjanduse Loksale koondada. See annab aga suure võidu transpordi, – tööjõu ja muudes kuludes. Jaan annab praegu tööd umbes 30 inimesele.

Loksalt mindi edasi Uudekülas, kus vaadati oma silmaga hokiväljakut (hetkel käis laiendustöö, vaadati külaplatsi ja rägbiväljakut. Küllasti ka Vatsu publi. Ja oligi kokkulepitud aeg otsa saanud. Päeva kokku võttes jäid külalised pakutuga rahule. Oma silmaga nähtud kohad ja inimesed, kellega suheldud, jäid meelde ja tulevikus asju ajades pole tegemist ainult nimega, vaid tuleb kohe meelde ka see, kus ta töötab ja milline on koht, kus käidud.

Sain vahepeal maavanemalt küsida, kuidas paistab Tamsalu vald Rakverest vaadatuna. Einar Vallbaum vastas, et tema optimistina näeb ikka rohkem positiivset ja Tamsalu paistab välja hoolitsetuna. Selles mõttes, et on tunda peremehekätt. Teede ümbrused ja kinnistud on hooldatud, tänaval oli näha hooldusmasinat. Küsisin ka seda, kas ka mujal maakonnas on suur ehitusbuum. Maavanem vastas, et ehitatakse praegu tõesti palju, Riik renoveerib peale Porkuni ka Vaeküla kooli, suured ehitustööd on Kadrinas ja Tapal, valmis sai politseimaja. Mitmes piirkonnas tehakse veemajanduse projektide töid.

Ain Aasa
Toomas Uudeberg

Tänavuaastane jõulukuusk, tõeline kaunitar, tuli Tamsallu Põdranugult Selma Freienthali talu maadelt. Pildil seatakse teda oma kohale.

Tamsalu Ajaleht edastab paljude inimeste tänu Tamsalu Kommunaalile ja Ruth Murrole kui tegijale väga kaunite, originaalsete ja hästi hooldatud lilleseadete eest meie tänavatel.

MTÜ Tamsalu Muuseumi Sõprade Selts

MTÜ TMSS'i üldkoosolek toimub 16. detsembril 2010.a. algusega kell 17.00 vallavolikogu saalis.

Päevakorras:

Majandusaasta aruanne,
Revisjonikomisjoni aruanne
Juhatuse tegevuse hindamine
Uute liikmete vastuvõtmine
Juhatuse ja revisjonikomisjoni valimine
Põhikirja muutmine
Algava majandusaasta tööplaani kinnitamine
Sõnavõttud ja ettepanekud

Kohtumine kirjanik Tiit Aleksejeviga
TMSS juhatus

Ostan vanu TSAARI- JA EESTI WABARIIGI aegseid PABERRAHASID JA MÜNTE. Pakkuda võib NSVL AEGSEID KOPIKAID, METALL- RUBLASID JA PABERRAHASID. Hinnad head ja raha kohe kätte. .INFO 53463510.

Saame tuttavaks - Enn Salveste, Tamsalu koguduse õpetaja

Aasta kõige pimedamal ajal, jõule oodates oli võimalus rääkida kiriku ja usuga seotud teemadel Tamsalu koguduse õpetaja Enn Salvestega. Kõigepealt küsisin, kuidas üldse kiriku organisatsioon Eestis üles on ehitatud. Õpetaja vastas, et Eesti Evangeelne Luterlik Kirik on territoriaalkirik, rahvuskirik. Ta on jaotatud 12 praostkonnaks, need omakorda kihelkondadeks, kus võib olla mitu kogudust. Need kihelkonnad on varasest keskajast pärit administratiivsete haldusüksuste järgi moodustunud kirikukihelkonnad, mis siiski on ka palju oma piires muutunud, kuigi vähem kui praostkonnad. Tamsalu kuulub Viru praostkonda, mis hõlmab Lääne- ja Ida-Virumaa. Kokku on EELK –l 167 kogudust. Kiriku juhiks on peapiiskop, kellele alluvad praostid ja vikaarid. Kogudust juhib pastor, keda viimasel ajal nimetatakse rohkem õpetajaks.

Kohalikust kogudusest rääkides ütles õpetaja, et Tamsalu jääb kohta, kus kolm kirikukihelkonda – Ambla, Väike – Maarja ja Järva – Jaani kokku saavad, sellele vaatamata on Tamsalu siiski omaette kogudus. Tamsalu eripära on selles, et tingituna asula suhtlisest noorusest on koguduseliikmete luterlikud juured enamasti mujal, samuti on asukoht ajaloolistest kirikukeskustest kaugel. Taasiseseisvuse järgselt tekkis vajadus oma koguduse järele, saadi ka oma väike endisest kinohoonest ümberehitatud kooskäimiskoht. Igal kogudusel peaks tavaolukorras olema oma õpetaja. See nõuaks aga reaalses elus ka tema ülevälpidamist. Tegelikult pole vist oma õpetaja küsimus olnudki kunagi Tamsalus reaalne. Ehk oligi algul plaanis ainult hooldusõpetaja – et keegi hakkab kuskilt käima. Enn Salveste ütles, et kogudus Tamsalus on praegu nõ ellujäämise ääre peal. Iga koguduse toimimiseks on vajalik teatud miinimumarv liikmeid, muidu pole juba materiaalselt võimalik toime tulla. On vaja teatud vahendeid, mis kuluvad koguduse tegutsemiseks jne. Koguduste elu reguleerib vastav seadus, mis on sarnane mittetulundusühingute seadusega. Koguduse liikmed maksavad (annetavad) kirikule maksu, millest kaetakse tegevuskulud. See maks on vabatahtlik kuid samas kohustuslik. Nüansse, mida Enn Salveste seletas, tuleks siinkohal liiga pikalt lahti kirjutada, seda ei võimalda artikli maht. Kogudusega ühinemine ja siis kõigi reeglitega ning kohustustega nõustumine on iga inimese vabatahtlik otsus.

Peale materiaalse poole on mureks asjaolu, et Enn Salveste on samal ajal Simuna ja Väike – Maarja koguduse õpetaja ning St Peterburis asuva Jaani kiriku õpetaja. Samuti on ta aktiivne kirikutegelane ja osaleb mitmesugustes muudes ettevõtmistes. Eeltoodu ongi põhjuseks, et väga palju aega ta Tamsalu kogudusele pühendada ei saa. Praktilises elus tähendab see kahjuks, et ta pole koguduseliikmetele vajadusel kättesaadav, ajagraafikud ja muud kohustused nõuavad palju aega ja suhtlemine kogudusega kannatab seetõttu kõvasti. Enn Salveste ütles, et see häirib teda väga palju, ta raputab endale seetõttu ka tuhka pähe, aga muuta kahjuks eriti midagi ei saa. Kohaliku koguduse moodustavad enamuses vanemad inimesed. Noori on peale tulemas vähe, see on terve Eesti probleem. Noored koonduvad linnadesse, need, kes saavad siinsest

üliskooli ja omandavad hariduse, millega Tamsalus enam midagi peale pole hakata. Nii õnnestame piltlikult öeldes ise oma tagalat. Tamsalu sügavamaks probleemiks on õpetaja arvates ajaloolise usulise traditsiooni puudumine. Küsisin, kuidas suhtub Enn Salveste Tamsalus olemasolevatesse teiste uskude järgijatesse. Õpetaja vastas, et omavahelist suhtlemist ei ole, ta isegi ei tea, kus nad siin asuvad. Aga ta tunnistab kõiki, kes kuulutavad kristlikku õpetust ja usub, et nad teevad head tööd oma kogudustes. Ja võibolla seal, kuhu luterlik kirik ei jõua, toimetavad teised kogudused. Tamsalus pole venekeelset kogudust. Mõni päev tagasi oli Enn Salvestel juhus, kus teda paluti matusetalitust läbi viima. Kutsuja palus kaasa võtta venekeelsed laululehed ja sellest sai õpetaja aru, et tuleb asjaolusid täpsustada. Selguski, et matta oli vaja õigeusklikku inimest. Kuna leinajad ei saanud Tapa õigeusu preestrit kätte, võtsid nad ühendust Enn Salvestega, saamata aru, et luteriusuline preester ei saa läbi viia matusetalitust õigeusklikule. Olukord lahenes nii, et pööruti ikkagi Tapa preestri poole. See näitas õpetaja sõnul seda, et nooremad inimesed ei tea tihti kõige elementaarsemaid asju kirikust. Õpetaja arvates peaks usuasjades inimeste suunamine algama lapsepõlves. Kuidas praegu sellega on, teab ilmselt igaüks. Tema ise on kasvanud peres, mis ei olnud usklik. Aga tal oli vanaema, kes selgitas noores eas kättesattunud laste pildipibli teemasid nii huvitavalt, et õpetajaamet saigi lõpuks elukutseks. Küsisin mida siis peaks tegema, et inimesed kiriku juurde tuleksid? Enn Salveste arvas, et praegu tema põhikoguduses Simunas on tulijaid küllalt palju, aga üldises plaanis on tendents ikka vähenemisele, seda ka Tamsalus. Küsisin õpetajalt, kas koguduseliikmete vähenemisest tingituna on kogu luterliku kiriku tulevik mitte eriti helgetes toonides? Enn Salveste ütles, et kiriku ajalugu on olnud pikkja aegu on olnud igasuguseid. Ta tuletas meelde kaheksakümnendate aastate lõppu kui nad ühe kolleegiga just oktoobrikuus arutlesid, mida teha. „Kas matame viimased mutikesed maha ja paneme kirikuukused kinni?” Siis tulid aga 90. aastad ja luterlik kirik elas üle tohutu buumi. Kahjuks polnud ei vaimulikud ega kirik tervikuna valmis nii suuri inimhulki vastu võtma ja nendega tööd tegema.

Kirikutesse tulvanud inimestega ei suudetud piisavalt tööd teha ja praeguseks on olukord tõepoolest jälle keeruline. Enn Salveste ütles, et ta oleks hinnangute andmisel siiski väga ettevaatlik, kuna alati võib elu mutuuda. Aga tema arvates kirik masse enam kindlasti ühendama ei hakka, pigem jäädakse väikseks nišinähtuseks.

Küsisin ka seda, miks kirik pole avalikus elus eriti nähtav. Sellega polnud ta üldse nõus, ütles et kiriku roll on tegelikult ootamatult suur avalikus elus. Kirik teeb väga tihedat koostööd kaitsejõududega läbi kaplanite, samuti politsei, haiglate ja muude organisatsioonidega. Temal endal on saabuval advendiajal vaja väga paljudes kohtades tuld süütamas käia. Uusi rajatise ja muud olulisi kohti kutsutakse sisse õnnistama, minu juurest suunduski ta Kalana külamaja sisseõnnistamisele. Tihedalt on toimetamist jõulude, riiklike pühade ja tähtpäevade ajal. Samas oli ta nõus, et oma elu elavate inimesteni kiriku sõnum ei jõua. Ütlesin õpetajale, et olen ise palju käinud näiteks naaberriigis Soomes sõpradel külas ja seal on kõikide suuremate kogukonna ürituse ajal väljas ka kirikukogudused, kas oma heatagevuskorjanduste, loteriide või muude toimetamistega. Koguduste liikmed, harilikult vanemad inimesed suhtlevad, müüvad oma asju, toilitustavad jne. Enn Salveste ütles, et 50 aastat aktiivselt usuvastast võõrvõimu on meie kogudustele oma pitseri jätnud. Eestlastel on olemas teatud vastalises organisatsioonide, institutsioonide, ka riigi vastu. Paljud loomeinimesed, näiteks Kivirähk jne. toidavad niisuguseid hoiakuid. Praktiliselt kaks supõlve on kasvanud kirikuta, puuduvad usulised traditsioonid, sellest ka hoopis teistsugune situatsioon kui naabrite juures.

Küsisin õpetajalt, mis on siis selles ebakindlas tulevikus kiriku ülesanne? Enn Salveste vastas, et vaimulike missioon on levitada jumalasõna ja pühitseda ning õnnistada inimesi. Paljudel juhtudel ikkagi ilma kirikuõpetajata ei saa, näiteks hoonete sisseõnnistamisel. Ta ütles, et kui inimestelt küsida, soovitakse teatud kiriklike rituaale, vaimulikke usu – ja riiklikel pühadel rahva ees näha. Tahetakse jõuluõhtut, teatud traditsioonide säilimist. Samas on eestlased ka sellised, et ise nad nende traditsioonide toetamises osaleda ei soovi. Enn Salveste oli minuga nõus, et tavainimesel Tamsalus temaga kohtumine eriti tõenäoline ei ole. Ta viib läbi surnuaiapähi, advenditule süütamisi, kus teda näeb ka kirikukauge inimene, kes kuuleb, „mida see kummalises rüüs onkel seal räägib”. Ta püüab tavaelus ka eristuda, aga pole kindel, et teda oma ametirüüs nägev inimene üldse aru saab, kellega tegemist. Rääkisin õpetajale, et minu arvates on praegustes majanduslikes oludes kindlasti palju inimesi, kellele vaimne abi ja tugi oleksid vajalikud. Küsisin, kas kogudused oleksid valmis abivajajatele seda abi, ka materiaalselt, andma? Õpetaja vastas, et kirik on väga konkreetne asi, see on kogudus. Ta usub, et koguduse liikmed suhtlevad omavahel kui kristlased, toetades ja aidates üksteist. „Ma ei saa Maxima ette minna ja öelda et siin ma olen ja kutsuge nüüd mind enda juurde”. Enn Salveste ütles, et igal inimesel on võimalik artikli lõpus oleval telefonil ja meiliaadressil temaga ühendust

võtta ja probleeme arutada. Ta ütles, et iga õpetaja peab olema ka mingil määral misjonär, levitama kiriku õpetust nendele, kes veel ei usu. Aga ta püüab seda alati teha võimalikult delikaatselt, mitte olla pealetükkiv. Inimene peaks ise jõudma teatud tõdedeni.

Enn Salveste näeb praegu oma põhilise ülesandena Tamsalus säilitada siin luterlik kogudus. Ta ütles, et tuleb teha koostööd vallavalitsusega, teiste uskliktega kõigiga, kes on sellest huvitatud. Kogudusel on vallavalitsusega koostööleping. See võimaldab õpetajal osaliselt katta kogudusega töötamise kulusid. Õpetaja ütles ka seda, et realistina olukorda hinnates ilmselt ei jõua ta Tamsalus siiski niipalju käia, kui vaja. Oma põhikogudused nõuavad praegu palju jõudu ja seepärast on alustatud läbirääkimisi Tapa õpetaja Reet Eruga, kes võibolla võtab Tamsalus vaimuliku töö üle. Kiriklik traditsioon ei tohiks ennast vaimuliku isikust häirida lasta, kuigi subjektiivsed suhted annavad alati oma tooni ja mõjutavad kogudust. Vaimuliku vahetumine on tegelikult loomulik protsess. Ja Tamsalus on vaimulikke vahetunud palju.

„Naispastor loodetavasti ei põhjusta ehmatust ega ärevust”, lootis õpetaja. Enn Salveste sõnul jõuludeks Tamsalu rahvale:”Inimesed, hoolige üksteisest, armastage üksteist. Vaadake kireva pealispinna alla, ärge leppige värvilise kila – kolaga. Kõik inimlik on tähtis. Ja ka kõige pilvisemal päeval tuletage meelde, et paksudest pilvedest ülevälpool särab päike alati samamoodi. Ka pime aeg saab läbi ja jõulud on see pöördpunkt, kus valgus hakkab jõudu koguma. Jõulud ja advent kannavad valguse sõnumit. Ja see valgus peab jõudma inimeselt inimesele läbi sõpruse, armastuse, toetamise, hoolimise.„ Enn Salveste ütles, et tema kohus on rääkida oma sõnumit nii, et see inimestele pärale jõuaks. Kahjuks on meie ühiskonnas väärtused välistel asjadel, konkurentsil, inimene on jäetud tahaplaanile. Kellelegi pole lõpuks enam vaja neid uhked maju, koole, säravat pealispinda, kui pole enam inimest. Nii mõnigi kord on teda haaranud masendus vaadates näiteks Tallinna uhket sära ja sädelust. „Sest võrreldes põhjanaabritega on meil selle sära tagune tühi, puudub hoolitsus inimese eest. Me oleme muutunud juuretuks, nii vaimses kui füüsilises tähenduses”.

Ütlesin, et mul on kahju, et Enn Salveste taoliste inimeste sõnumid ei jõua otsustajateni. Õpetaja oli sellega nõus ja ütles, et tänane poliitika ja äri eelistavad väärtuste – ja eetikavaba suhtlemist, inimeste väga suurt „pandikkust”, rõhutavad omakasu, egecentrilist mõtlemist. Ja hoidku jumal, kui keegi tuletab meelde ka inimlikke väärtusi, eriti veel võõras, kasvõi vaimulik.

Läbi eetiliste ja moraalsete väärtuste, usu saab maailma teha paremaks. Enn Salveste: „Usklik inimene ei tohi ulguda koos huntidega”.

Enn Salveste, Tamsalu koguduse õpetaja meiliaadress enn.salveste@neti.ee, telefon 53453967

Ain Aasa

Noorte ettevõtjate koolitus

Tamsalus on korraga käimas mitu ettevõtluskoolitust. Leader programmi toel saavad teadmisi oma äri alustamiseks piirkonna noored hakkajad inimesed. Laupäeval, 27. novembril kaitsesid nad vallamaja saalis oma äriprojekte, mille valdkonnad oli seinast sein - ehtusalalt kuni perekeskuseni. Asja oli võetud väga tõsiselt ja ilmselt saame lähiajal näha mitme uue tegija tulekut kohalikele üsna vaiksele väikeettevõtlusturule. Projektide kaitsmisega koolitus ei lõpe, järgnevad individuaalsed konsultatsioonid, mille käigus äriprojektid peaksid omandama lõpliku näo ja saama ka reaalse väljundi. Pildil vasakul: oma projekti kaitses Kristiine Adamson, kes tahab Väike - Maarja vanasse politseimajas rajada perekeskuse. Teda kuulavad Lembit Rosina, Heli Kesküla, Mari Mets, Pia Evert, Jaano Konnapere.

Ain Aasa

Vallavolikogu

17.11.2010

1. Kehtestati Tamsalu valla ettevõtlustoetuse määramise ja kasutamise kord. Määrus reguleerib Tamsalu valla poolt ettevõtjatele ettevõtlustoetuseks makstava rahaliste vahendite määramist ja kasutamist ja ettevõtlustoetuse eesmärgiks on aidata kaasa väikeettevõtluse arengule Tamsalu vallas.

2. Muudeti Tamsalu Vallavolikogu 27.02.2008.a otsust nr 10 "Tamsalu valla ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate koosseisu ning palgamäärade ja töötasustamise aluste kinnitamine" lisa nr 2 "Tamsalu valla ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate töötasustamise alused". Otsus puudutab pedagoogina töötava isiku, kelle kvalifikatsioon ei vasta pedagoogide kvalifikatsiooninõuetele töötasu.

3. Kinnitati Tamsalu valla jäätmehoolduseeskiri. Jäätmehoolduseeskiri sätestab jäätmehoolduse korralduse Tamsalu valla haldusterritooriumil. Eeskiri kehtestatakse eesmärgiga tagada puhta ja tervisliku keskkonna säilitamine vallas, vähendada tekkivate jäätmete koguseid ja soodustada jäätmete taaskasutamist.

4. Kehtestati Tamsalu valla korraldatud olmejäätmeveo piirkond, jäätmeveoga hõlmatud

jäätmeliigi, vedamise sageduse ja määramise kord - aja, teenustasu piirmäära ning jäätmeveo teenustasu suurus.

5. Otsustati anda MTÜ-le Roheline Paik volitus korraldatud jäätmeveo konkursiga seonduvate haldusülesannete täitmiseks.

6. Tunnistati kehtetuks Tamsalu Vallavolikogu 19.02.2004.a otsus nr 3.

7. Kehtestati 2011.a. maamaksumäär Tamsalu vallas ja määrati maamaksumäärad diferentseeritult maa hinnatsoonide lõikes. Tsoonis H0788001 maamaksumääraks 1,3 % maa maksustamishinnast aastas ning tsoonis H0787001 ja tsoonis H0787002 maamaksumääraks 2,5 % ja põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleval haritaval ja looduslikul rohumaal 1,0 % maa maksustamishinnast aastas.

8. Määrati sünnitoetuse suuruseks 2011.aastal kakssada viiskümmend kuus (256 eurot).

9. Viidi läbi Tamsalu valla põhimääruse muutmise I lugemine. Muudatus puudutab vallaeelarve reservfondi.

10. Otsustati osaleda MTÜ Lääne-Viru Turism poolt avaliku- ja kolmanda sektori turismi turundustegevuste toetamise programmile esitatud projekti aastateks 2011-2012 maakonna turismiturundusprojekti „Virumaa loodus-, lõõgastus- ja kultuuripuhkus tuntuks väliturgudel“ ja garanteeriti koostööprojekti kaasfinantseerimine Tamsalu valla eelarvest ajavahemikul 2011-

välisõhu saasteloa väljastamiseks saateallikale Porkuni külas.

Nõustuti kahe jäätmetekkekoha mitteliitumisega korraldatud jäätmeveoga kuni 30.04.2011.a.

Nõustuti raieloa väljastamisega vanade, hoonetele ja inimestele ohtlike puude raiumiseks Sireli tn 12 kinnistul Tamsalu linnas.

Nõustuti kaavelubade väljastamisega järgmiselt: seadmekapi ja kaablikanaliseerimise paigaldamiseks Tamsalu linnas Tehnika ja Kesk tn nurgal (Elioni sidekapi kõrval), Tehnika tn 18 vastas staadioni ääres ja Koidu 16 kinnistu ääres 02.11.2010-03.11.2010.a; kaablikraavi kaevamiseks aadressil Sireli põik 1, Tamsalu linn ajavahemikul 03.-20.november 2010.a.

Nõustuti ehitusloa väljastamisega mullikalauda rekonstrueerimiseks aadressil Lumiste, Võhmata küla, Tamsalu vald. Anti luba MTÜ-le Vajangu Noorsootöö Keskus avaliku ürituse "Vajangu Rahvamaja sünnipäev" korraldamiseks 06.-07.novembril s.a rahvamaja hoones Tamsalu mnt.13 Vajangu külas. Nõustuti Naistevälja külas Raja katastriüksuse jagamisega ja moodustatavatele katastriüksustele koha-aadressi määramisega.

Otsustati mitte eraldada ettevõtlustoetust

2012 kokku summas üks tuhat üheksasada kakskümmend (1920) eurot. Projekti käigus tutvustatakse Tamsalu valda, sinneid huviväärsusi, sündmusi ja turismiettevõtjaid trükistes, interneti ja reklaamklippide kaudu, tutvumisreiside raames ning esitlustel sihtriikides.

11. Otsustati algatada Tamsalu valla arengukava 2008-2014 muutmise. Tamsalu valla arengukava 2008-2014 kehtestati Tamsalu Vallavolikogu 25.06.2008. a määrusega nr 5. Arengukava kehtestamisest kuni tänaseni on toimunud mitmeid muutusi, mis vähemal või rohkemal määral mõjutavad valla arengut. 2008. a lõpus alanud majanduskriisi tulemusel on omavalitsus mitme valdkonna arengu rahastamist ümber hinnanud. Seoses Ühtekuuluvusfondist rahastatava Tamsalu ja Sääse veemajandusprojekti ning KOIT – kavast rahastatava Tamsalu Gümnaasiumi rekonstrueerimisega on vald võtnud rahalisi kohustusi, mis ulatuvad arengukavaga hõlmamata perioodi. Lähtuvalt eeltoodust on vajalik viia Tamsalu valla arengukavasse sisse muudatused.

12. Vallavanem T.Uudeberg andis üle volikogu esimees A.Freienthalile Tamsalu valla 2011 aasta eelarve eelnõu. Info: Kuulati A.Freienthali infot *Kullenga küla Pärtli kinnistu detailplaneeringust - 04.11.2010 toimus Assamalla Raamatukogus

ülele taotlejale.

Kinnitati Tamsalu vallas toimetulekutoetuse saajate nimekiri ja toimetulekutoetuse eraldus oktoobri kuus kogusummas 193 958.- krooni. Eraldati Tamsalu valla 2010.a. eelarves sotsiaaltoetusteks eraldatud vahendite arvelt toetust seitsmele abivajajale.

04.11.2010.a

Nõustuti ehituslubade väljastamisega: nuumsigala rekonstrueerimiseks aadressil: Mõisaääre, Kursi külas; sigala rekonstrueerimiseks aadressil: Veskioru, Kursi külas; söödahoidla rekonstrueerimiseks aadressil: Lubjaahju, Põdrangu külas.

16.11.2010.a

Nõustuti AS Tamsalu Kalor Elamumajandusosakonna ettepanekuga eraldada korterid üürilepingu alusel kasutamiseks neljale perele. Arutati spordihoones ruumiosa üürile taotlemise avaldust. Anti FIE Silvi Pärn'ale luba avaliku ürituse "JÕULULAAT" korraldamiseks 18.detsembril s.a Tamsalu Kultuurimaja ruumides ajavahemikul 9:00-16:00. Nõustuti ühe korraldatud jäätmeveoga liitunud jäätmetekkekoha jäätmemahuti tühjenussageduse muutmisega.

detailplaneeringu avalik arutelu. Muudatusi seisukohtades pole toimunud: arendaja on huvitatud ühe tuulegeneraatoriga tuulepargi rajamisest; Kullenga, Assamalla ning naaberkülade elanikud on tuulepargi rajamise vastu.

Kuulati T.Uudebergi infot järgmistel teemadel:

*On käivitunud Tamsalu-Sääse veeprojekt – 08. novembril alustati kaevetöödega Tamsalus Laane tänaval

*Elektrikatkestuste korral võib helistada telefonidel 5287674, 53409402

*16. novembril külastas Tamsalu valda Lääne-Viru Maavalitsuse esindus eesotsas maavanem Einar Vallbaum'iga

*29.novembril külastab Tamsalu valda sotsiaalminister Hanno Pevkur

*29.november - 02.detsember vallavanem Toomas Uudeberg PAIK-i Leader programmi grupiga õppereisil Brüsselis

*Lääne-Viru aasta tegu 2010 ootab ettepanekuid

*20.novembril kohtub Tamsalu kultuurimajas rahvaga reservkindral Urmas Roosimägi

Ursula Saar
Vallasekretäri abi

Kinnitati kuue tänavate katastriüksuse piirid, pindalad, kõlvikuline struktuur ja maksustamishinnad maa munitsipaliseerimiseks. Nõustuti ehituslubade väljastamisega: ringahjude rekonstrueerimiseks aadressil: Tööstuse tn.14, Tamsalu linnas; Porkuni linnuse värvatorni rekonstrueerimiseks aadressil: Lossi tn 1, Porkuni külas. Nõustuti kaaveloa väljastamisega vee- ja kanalisatsioonitorustike paigaldamiseks Kungla tänaval ja Kandle tänaval lõigul: Sireli tänav – tänav lõpp ajavahemikuks 22.november 2010 kuni 15.jaanuar 2011.a, mustkattega tee ja haljastuse taastamisega 15. maiks 2011.a. Nõustuti Põhjakeskuse reklaami paigaldamisega Koidu tänav äärsele haljasalale. Otsustati sõlmida leping Tamsalu lubjapargi ringahjude renoveerimistööde ehitusliku eelarve koostajaga. Arutati taotlust Tamsalu Spordihoone suure saali soodustingimustel kasutamiseks.

Elvi Astok
vallasekretär

Kuidas edasi?

See pole filosoofilise tagamõttega küsimus, antud juhul ongi asi nii nagu paistab (kõlab). Tamsalu valla arengukava kiideti heaks 2008 aasta suvel. Siis oli rohi rohelisem ja Päike kollasem. Täna on oleme ühe põhjaliku majanduskriisi kogemuse võrra rikkamad. Õppinud oleme kunsti kuidas ka kitsamates oludes hakkama saada. Tamsalu Vallavolikogu võttis vastu otsuse algatada valla arengukava ülevaatamist eesmärgiga see ajakohastada ja vajadusel viia sisse muudatused. Lisaks eeltoodud muutustele majanduses on arengukava ülevaatamine tingitud veel tõsiasjadest, et paljud planeeritud tegevused on kas ellu viidud või ellu viimisel, samuti on vallal seose veemajandusprojektiga võetud pikaajalisi kohustusi, mis ulatuvad aastasse 2022. Seaduse järgi peab ulatuma omavalitsuse arengukava aega, kuhu ulatuvad võetud kohustused. Seekord ei palgata arengukava ülevaatamiseks konsultanti vaid soovitakse ise hakkama saada. Juhtiv roll on vallavolikogu eelarve- ja arengukomisjonil, kes kaasab vastavalt vajadusele oma ala spetsialiste. Parimaks spetsialistiks valla arengu küsimustes on aga kahtlemata valla elanik. Küsimus „kuidas edasi?“ on suunatud eelkõige Tamsalu valla elanikule. Oma ettepanekuid valla arengu kavandamise

osas saab saata Tamsalu valla kodulehe www.tamsalu.ee kaudu, samuti paberile kirja panduna vallavalitsuse kantsseisse.

Riho Tell, abivallavanem

Metsakonsultant Ülle Visnapuu
vastuvõtuaeg iga kuu 1. ja 3. esmaspäev kella 9-12 toas nr 307.
Telefon 5289402

Vajangu rahvamaja 80

Vajangu rahvamaja pidas juubelit 6. novembril 2010. Öhtut juhtis Tiia Paist. Tantsuks laulis Toomas Anni. Tantsulise kingituse tegi Järva-Jaani Kultuurimaja tantsurühm Jürid-Marid. Pidulisi oli kokku 120 ringis. Täname kõiki kes juubelipeol osalesid ja selle vahva peo korraldamisel abiks olid. Korraldajad vabandavad kõigi ees, kes meie armsa maja sünnipäevast osa soovisid saada, aga kellele suure kahjutundega

ruumipuudusel ära pidime ütleva. Ootame suure rõõmuga kõiki pidutseda armastavad inimesi ka edaspidi meie küla pidudele, aga püüdke palun kiirustada, sest tegelikult on 100 inimest meie Rahvamajale juba kriitiline piir.

Vajangu Rahvamaja juubeliürituse korraldajate nimel,

Monika Molodost

Pildil: Vajangu rahva arvates kukkus pidu vahvalt välja.

Porkuni lahingus langenud Eesti sõjameeste kalmistu rajamise kroonika.

21.09.1944 Porkuni-Sauevälja-Loksa piirkonnas toimus verine lahing Nõukogude ja Saksa armee vahel. Mõlemal pool võidelnud väeüksuste koosseisus olid enamuse eestlased. Toimus vennatapulahing. Langenud punaarmeeelased maeti Loksa küllasse, kuhu ehitati mälestuskiviga memoriaal. Saksa poolel langenute ühishaudu hooldasid sõjajärgseil aastail Sauevälja ja Vistla elanikud, ka langenute sugulased. Kalmud olid eeskujulikult korras.

Kuuekümnendail aastail lõhkusid Nõukogude võimu esindajad ühishaudad ja need võsastusid. Rahvas käis salaja langenud omakseid ja sõjasangareid mälestamas.

1986 Eesti diviisi allohvitser, sõjaveteran Ülo Tähiste ja Hanno Tamm otsustasid tähistada ühishaud suurte kividega, millelele on rist sisse raiutud.

1989 kevad Väike-Maarja Muinsuskaitse Selts ja Tamsalu sõjaveteranid korrasid Vistla ja Sauevälja ühishaudad. Hanno Tamm tegi ettepaneku paigaldada haudadele kõrged vaskristid.

1989 mai Ajakirjas "Kultuur ja Elu" nr 5 ilmus Peep Kärbi üleskute taastada vennatapulahingus saksa mundris langenud eestlaste hea nimi artiklis "Tundmatud ühishaudad Porkunis".

5.09.1989 P.Kärp avaldas ajalehes "Viru Sõna" artikli "Vaskristid Porkuni ühishaudadele".

21.09.1989 Saksa poolel langenute ühishaudad olid Väike-Maarja Muinsuskaitse Seltsi liikmete ja Tamsalu sõja-veteranide poolt korrasstatud, vaskristid paigaldatud. Toimus 45 aastat hilinenud leinatseremoonia Vistla ja Sauevälja ühishaudadel ning Loksa vennaskalmistul. Tali-tuse viis läbi pastor Madis Oviir.

19.05.90 Saeti maha Sauevälja vaskrist. See taastati koheselt.

08.09.90 Toimus ebaõnnestunud katse õhkida Sauevälja rist.

05.12.90 Porkuni ja Kautla vaskristid lasti nõukogude armee poolt lõhkeainega puruks, toimunud õigustas meedias kaitseminister Jazov.

09.05.1992 Vistlas ja Saueväljal taasavati uued vaskristid.

1992 suvi Varastati Sauevälja vaskrist.

21.09.1994 Sauevälja rist taasavati.

1996 Vasevaraste poolt hävitatud vaskristid asendati ajutiste puuristidega, need valmistas ja paigaldas Ülo Tähiste.

24.03.99 Kultuuriministri määrus nr 12 tunnistab Sauevälja ja Vistla külas asuvad Teises maailmasõjas hukkunute matmispaigad ajaloomälestiseks.

21.09.1999 Hanno Tamm paigaldas Sauevälja ja Vistla ühishaudadele mälestuskivid koos uute hävinud vaskristide stiilis puuristidega. Vistla mälestuskivi teksti "Püha on elutee mullast ase. Porkuni lahingus langenuile" autor on Ülo Tähiste. Sauevälja kivi teksti "Aeg sangareid ei unusta" autor on Hanno Tamm. Kivid pühitses pastor Tauno Teder.

11.-31.10 2004 Saksa Sõjahaudade Liit viis läbi langenute säilmete väljakaevamised Saueväljal (leiti 37 langenu säilmed) ja Vistlas (leiti 77 langenu säilmed).

2004-2005 Väljakaevatud säilmed oli plaanis matta auavaldustega Narva kalmistule. Kuna lahingus langenute mälestamine Porkunis oli muutunud kohalike inimeste ja paljude Porkunis langenute omaste jaoks oluliseks ja mälestusüritusi külastasid sajad inimesed, alustas Tamsalu vallavalitsus läbirääkimisi säilmete matmiseks Vistlasse. Sellega oli Saksa Sõjahaudade Liit lõpuks nõus, kuna langenud olid eestlased. Tingimuseks oli aga väärrika matmiskoha väljaehitamine. Kuna vallavalitsusel puudusid rahalised võimalused kalmistu ehitamiseks, pöörduti Kultuuriministeeriumi poole toetuse saamiseks.

2005 a kevad Kultuuriministeeriumi esindaja Anton Päma, Tamsalu vallavalitsuse esindaja Ain Aasa ja Tamsalu linnavalitsuse esindaja Toomas Uudebergi poolt peetud läbirääkimistel täpsustati osaliste ülesanded kavandatava memoriaali rajamisel. Kultuuriministeeriumi ülesandeks jäi rahastamisvõimaluste leidmine. Tamsalu vallavalitsus valmistas puust sarkofaagid, millesse paigutati säilmed ja mis hoiustati Porkuni Rahvamajas ligi kolmeks aastaks. Kahjuks oli ainult viiel langenul säilinud identifitseeritavad zetonid. Tamsalu vallavalitsus tellis kalmistu eelprojekti arhitekt Tiit Kaljundilt, kellel olid kogemused niisuguste objektide tegemisel.

2005. a sügis Arhitekt Tiit Kaljundil valmis kalmistu eelprojekt. Kalmistu maa – ala oli kujundatud ristikujuliselt, ristimotiiviga oli ka memoriaali monument.

2007 jaanuar Kaitseministeerium eraldas 350000 EEK memoriaali esimese osa rajamiseks.

2007 aprill Alustati memoriaali ehitust. Tõid teostas firma Speedline Baltic OÜ.

2007 juuli Langenute säilmed maeti kalmistule.

27.07.2007 Kalmistule maeti viie Kullengalt väljakaevatud sõduri säilmed.

21.09.2007 Kalmistu avati. Kalmistule maeti ohvitser Otto Uini säilmed. Mälestustalituse viis läbi kaplan Silvester Jürjo. Memoriaali pühitses Väike-Maarja kirikuõpetaja Ahto Mäe.

Kevad 2008 Skulptor Ekke Väilil valmis memoriaali monumendiosa lahendus. Selle raiusid kivisse skulptorid Andres ning Art Allikmaa

August 2008 Haudadele paigutati firma Gildemann valmistatud Eesti rahvuskivist hauatähised.

2008 september Paigaldati rahvuskivist monument kolme risti motiiviga.

21.09.2008 Memoriaal avati pidulikult. Memoriaali pühitses kaplan Raivo Nikiforov

Memoriaali ehitust finantseeris Eesti riik läbi Kultuuriministeeriumi, Muinsuskaitsete ja Kaitseministeeriumi. Tamsalu vald vallavanem Toomas Uudebergi juhtimisel oli kõigi memoriaalil tehtud tööde tellija ja järelevalve teostaja. Tööde teostamisel oli projektjuhiks MTÜ Tamsalu Muuseumisõprade Seltsi juhatuse esimees Aadu Uudmäe

21.09.2009 Tähistati Porkuni lahingu 65. aastapäeva. Avati infotahvel mis andis ülevaate lahingu käigust.

Hanno Tamm
Ain Aasa
Toomas Uudeberg

Kuuldustel, nagu poleks meil Tamsalus konkurentsi pole ilmselt alust. "Ilmu Pärl" loost inspiratsiooni saanud juuksur Ally soovis ka enda tegemiste kajastust lehes ja nii läksingi ühel hommikul tema kutsel lugu tegema. Aadressil Raudtee 5 ei olnud kuskil näha juuksuri silti, nii käisin mõlemi poe uste taga ja alles peale seda taipasin vaadata vasakule maja küljele, kus oligi juuksuri silt. Astusin sisse ja teisel korrusel leidsin õige ukse. Ally sättis mind nähes pildi jaoks soengu korda ja rääkis, et Tamsalus on ta juuksurina töötanud 13 aastat. Ja esimene tööpäev oli reede ja 13. Tegelikult on ta õppinud lasteaednikuks, aga sai ühe meistri juures juuksuriameti selgeks ja töötas Tapal ühe aasta. Siis tuli Tamsallu ja siia ongi jäänud. Tamsalus on ta ise enda peremees, peab ruumi remontima ja sisustama. Tegelikult elab ta Rakveres ja töötab ka Tsentrumis juuksurina, aga mitte iseseisvalt, vaid ühe firma rentnikuna. Algul olid tema klientideks rohkem mehed aga nüüd on ka naisi lisandunud, nii et suhe on umbes pooleks. Ally arvates on klientidele olulisem teenuse kvaliteet, ruume ja tehnikat niipalju ei hinnata. Hinnataseme kohta arvas Ally, et see on viimased aastad olnud samal tasemel, aga tema hinnad on vist Tamsalu kõige kõrgemad – juuksurisoeng 70 krooni, masinasoeng 60, lastele ja pensionäridele teeb ta soodustust.

Rakveres on soengu hind 100.-. Ally ütles ka seda, et koht on tal tegelikult ju hea, aga kuna Tamsalus praegu keskust justnagu polegi käib rahvast igal pool. Endine maja haldur ei lubanud reklaamsilti seinalle panna, seepärast ongi tema leidmine raske. Aga ennast tuleb nähtavamaks muuta, oli ta minuga nõus. Juuksuri töös hinnatakse peale kvaliteedi kindlasti ka suhtlemisoskust ja hubast keskkonda. „Kui rahvale ei meeldiks, ega siis siin ei käidaks ka”.

Ally soovib kõigile toredat algavat jõulukuud ja rõõmurohkeid pühi.

Raudtee 5, II korrus(sissekäik maja vasakult poolt)
Meil: soeng5@hotmail.com,
tel:56203174 Neljapäeval – reedel 9.15 – 17.00, laupäeval 8.00 – 14.00.

Ain Aasa

Juuksur Ally

tööd mitmel pool õppinud, tegi ta seda ainult hobina. Niikaua kuni praegusesse elupaika tuli ja senine amet kadus. Ermo kaalus kaua ja kui otsustas päriselt sepaks hakata, tegi taotluse vana laudahoone ümberehituseks ja sepatööriistade ostuks Leader programmile ning see rahuldati. Saadud raha eest sai soetada esmavajaliku ja ehitada sepikojaks vana lauda. Praegu on sisetööd veel lõpetamata, aga ruumi peaks tulema kõik vajalik, et teha tellijale see, mida sepp teha saab. Hoones on ka ruum, kus saab juttu rääkida ja sinna mahub ka natuke suurem grupp. Praegu on Ermol kiired ajad, sest läbi oma valla ettevõtjate on tulnud suuri tellimusi ja tuleb tõsiselt pingutada, et järje peal olla. Ta teeb oma tööd hingegea ja rõhutas, et sepa – ja metallitöö vahe on suur. Selle illustreerimiseks võttis ta kätte vanaaegse uksehinge, mille kinnitus on oma 30 cm pikkune. „Kui ma sepana pean seda näiteks parandama – kahest osast kokku panema – teen seda ääsil otsi kokku jootes. Aega võtab töö pool tundi.. Metallitööna aga

keevitatakse see hing kokku kolme minutiga. Tulemusest ehk ei saa- gi aru, kuidas tehtud on, aga sepp teeb kõik tööd nii, nagu sepp tegema peab.” Loomulikult on ka töö hinnad siis erinevad. Õiget sepatööd nähes saab tihti ka tellija aru, et stiilsele korralikult renoveeritud hoonele ei saa panna relakaga (nurklihvijaga) lõigatud ja viimistletud detaile. Ermo on väga huvitatud igasugusest vanast sepatööst (hinged, naelad, käepidemed jne) mis inimestel võibolla niisama vedeleb või kogunisti vanametalli tahetakse viia. Ta oleks nõus need ära ostma et asjadele uus elu anda. Ermo arvab, et sepatöö annab perele leiva kindlasti lauale, kui seda tõsiselt ja hingegea teha. See plaan tal ongi. Mida on näha ka tehtust. Ergoga saab kontakti telefonil 5160969.

Ain Aasa

Küsimustele vastab rändur, genealoog ja kodu-uurija Viivi Eenmäe-Griffel

Enne luukapäeva kohtus Assamalla raamatukogus kohalike pensionäridega meie vana hea tuttav Viivi Griffel. Kohtumine leidis aset täiskasvanud õppija nädala (TÕN) raames, mis toimus 8.-15. oktoobri. Seekord ei rääkinud Viivi Griffel mitte Vabadussõjast ja langenud kangelastest, vaid oma viimasest välisreisist, mis oli viinud teda Hiinamaale. Viivi tutvustas Hiina rohkem kui viie tuhande aasta vanust kultuurilugu, mis oma olemuselt jääb lõplikult haaramatuks teemaks, sest Hiina kultuur on nii vana ja nii võimas. Lisaks vestluse kuulamisele saime vaadata Hiinas tehtud rohkeid pilte, mis olid paber kandjal ja varustatud selgitavate märkustega. Viivi Griffelil ei olnud seekordne kohtumine Assamalla raamatukogus mitte esimene. Tänu oma rohketele huvialadele ja ladusale jutule on ta siin esinemas käinud juba neljal viimasel aastal. Nüüd soovisime, et Viivi räägiks veidi ka iseendast ja oma hobidest lähemalt. Koostasime küsimustiku ja palusime sellele vastata.

Küsimus: Teadupärast oled Sa praegu pensionär ja elad Tallinnas. Kus on aga Sinu juured ja kuidas möödus Sinu lapsepõlv?

Jah, ma olen töötav pensionär Tallinnast. Töötav olen sellepärast, et minu hobid nõuavad rahalisi vahendeid, mida pension ei võimalda. Juba kooli ajal võtsin osa igast korraldatud matkast, ekskursioonist või väljasõidust nagu siis nimetati. Nõukogude ajal sai mulle harjumuseks käia igal aastal ühel pikal ja vähemalt ühel lühikesel ekskursioonil. Sõita sai muidugi ainult liidu piires. Pikkadel ekskursioonidel ei saanud rohkem käia, sest ETKVL Keemiakombinaat “Orto”, kus ma töötasin, korraldas 30%-lisi ekskursioone just nii palju, et iga soovija sai aastas ainult ühe korra võtta osa pikast ekskursioonist. Muidugi oli täishinnalistel sõitudel võimalik osaleda ka väljaspool “Ortot”, aga me olime noored ja oma kodu loomiseks läks vaja raha ja aega. On räägitud, et nõukogude kodanikud ei reisinud nii palju, kui lääne inimesed väljaspool raudset eesriiet. Jah, meie ei saanud reisida kapitalistlikes maades, piiratud olid ka sotsmaade tuusikute arv. Aga NSVL territoorium oli nii suur ja siin oli ka väga palju huvitavat ning avastamisväärsust. Kahetusega mõtlen sellele, et mul jäid nägemata Baikali järv, Kamtšatka ja Sahhalini saared. Ka Tiksonil (Siberi külmapoolus) jäi käimata. Need olid minu tollased unistused. Alates 1990-te aastate keskpaigast olen igal

Õppimine seob põlvkondi.

06.oktoobril külastasid Vajangu Kooli õpetajad ja õpilased kunagisi Kuie kooli õpilasi Linda Murakat (sünd. Saarma) ja tema õde Järta Saarmat Järva-Jaanis. Linda Murakas soovis Vajangu Koolile kinkida endiste Kuie kooli õpilaste nimel eksootilise taime - agaavi. Et säästa vanaprouat kooli tulekust ja transpordi murest, sest taim on väga suur, sõitsid õpetajad Mari Pöder ja Peeter Vaikmaa ning õpilased Nele Laht ja Marie Pärna ise talle ja tema õele külla. Teadupärast loetakse Kuie kooli Vajangu Kooli eelkäijaks. Linda ja Järta õppisid sell-

aastal põhiliselt “Germalo Reiside” kultuuri- ja eksootikareisidel kaasa lõõnud ning erinevate rahvaste ja riikide ajaloo, kultuuri ja kommetega tutvunud. Igast reisist olen koostanud põhjaliku albumi kommentaaridega nähtu kohta. Küll on tore sellist albumi lehitseda, kui tunned, et eluraskus tahab Sind vastu maad suruda. See, et mulle meeldib reisida, ei tähenda, et mul juuri polegi. On küll! Ja kui tugevasti ja sügavale Virumaa mulda on nad pugenud. Olen sündinud 12. aprillil 1940.a. (veel Eesti Vabariigis!) täpselt Seeneküla, Vadiküla ja Assamalla piiril talupidaja peres Kubjamihkli talus nr.37. Tähed on andnud mulle vist tervise ja selle jõu ning visaduse, millega ma olen pidanud elus hakkama saama. Meil, lastel oli õnnelik lapsepõlv, sest meil olid jumalikud, töökad, kodu, lapsi ja ilu armastavad vanemad. Nad polnud jõukad, aga ema ja isa olid tragid ja väga õpihimulised. Koju olid tellitud peaaegu kõik žurnaalid, mis tol ajal ilmusid nagu “Maret”, “Taluperenaine”, “Mesindus” jne. Nendest oli võimalik õppida tegema kõiki talus vajaminevaid töid. Meile, lastele õmbles ema kõik kenad riided (kleidid ja mantlid), isa nikerdas puust mänguasjad (loomad ja nukumööbli suure nuku jaoks – laua, neli tooli, laia voodi ja riiekapid), valmistas sussid ja kingad. Oma esimesed poest ostetud kingad sain ma vist kooli minekuks. Juba lapsena pandi meid jõukohasele tööle. Igal oli oma kohustus. Kui vanemad kauemaks kodust ära läksid, anti kindlasti mingi ülesanne nagu kanamunade pesadest korjamine, kartulite koorimine või nukule ema poolt väljalõigatud kleidi õmblemine. Juba 5-6 aastasel rohisime peenraid, kodusime ja heegeldasime. Küll oli tore õhtul emale näidata nuku uut kleiti või mõnda muud näputööd. Emal jätkus laste kuulamiseks ja nende tegevuse vaatamiseks alati aega. Seda hoolt ja armastust jätkus ka siis, kui olime juba suuremad. Mäletan aega, kui käisin Rakveres koolis. Oli talveõhtu, väljas 20 kraadi pakast, aga ma olin maal kodus. Hommikul pidin koolis olema. Isa tuli pärast pikka tööpäeva koju, sõi kõhu täis ja rakendas siis hobuse ree ette ning sõit läks lahti linna poole. Mina pidin sõitma umbes 18 km, aga isa kaks korda nii palju. Sellel talvel oli isale töölkäimiseks ja hooldamiseks kolhoosi hobune antud. See härmane maastik ja kärelda külmaga loojuva päikese kuma läänetaevas on alati mul meeles. Isa oleks võinud anda tõendi ja ma oleksin võinud koju jääda, aga ta austas minu otsust koolist

es koolis aastatel 1935 - 1942. Looduses kasvavad agaavid põhiliselt Mehikos, aga ka USA lõunaosas ja ja Lõuna-Ameerikas. Agaavid on lähedased liilia ja amarüllise perekonnale. Palju kasutatakse teda potitaimena lossides, trepimademetel, terrassidel. Agaav õitseb ainult ühe korra, pärast seda taim sureb. Taime eluiga ulatub mitmekümne aastani ja sageli hakkavad agaavid õitsema alles 30. aastadena. Kuna õpetaja Peeter Vaikmaa õpetab koolis ka geograafiat ja loodusõpetust, siis sai ta kingitud agaavi näol juurde omapärase õppevahendi. Kooli poolt kingiti eakatele vilistlastele Vajangu Põhikooli ALMA-NAHHI ja uurimistöö „Vajangu kool ja selle eelkäijad“, mille koostas Kerlin Pöder 2009 aastal. Linda Murakas kirjutas kooli

mitte puududa.

Küsimus: Milline oli Eesti külaelu enne sõda ja sõja ajal?

Minu isa ostis Kubjamihkli talu nr. 37 1939. aastal. Sama aasta jõululauapäeval abiellus ta minu emaga. Kubjamihkli talu oli minu ema sünnikodu, aga pärast vanaisa surma päris selle minu onu Jaak-Evald. Onu jäi 27 aastasel invaliidiks, sest ta oli Tallinnas tuleõrjuja ja ühel tulekahjul kukkus ta nii õnnetult, et jäi terveks eluks kepi abil liikujaks. Nüüd pandi Kubjamihkli talu müüki. Enne aga tehti metsas lageraie ja metsamaterjal müüdi ära. Emal ja isal oli plaan leivad ühte kappi panna ning isa tegi neile mõlemale uhke pulmakiingi – ta ostis pangalaenu ära ema sünnikodu. Selle laenu muretses ka põllutööstust, mida kodus polnud võimalik valmistada. Isa oli Rakveres õppinud metalli- ja puutööd, aga kelle juures? See on mulle teadmata. Kohe alustas isa uue maja ehitamist. See elamu pidi tulema mansardkorrusega ja verandaga. Oma kodu lähedalt metsast polnud tal majaehituseks ainustki palki võtta. Väike kuusik oli heinamaal künkal, kust veeti talvel palgid kohale ja kevadel alustati töödega. Suur õnnetus juhtus 1942. aasta juuli lõpus. Olin siis 2 aasta ja 4 kuu vanune. Tugev tuul kergitas põllutööstakuri ajutise katuse tugipostidelt üles ja kukutas siis minu peale. Lõualuu kahjustused olid suured, aga ma jäin ellu. Just samal ajal hakati meie majale sarikaid peale panema. Uue maja taha rajati kenasti kujundatud aed, suured kannud juuriti üles, istutati põõsaid, ploomi- ja õunapuid. Peenramaa jäi uue küüni taha põllule. Hiljem tehti see uude aeda. Maja kõrvale loodi lehtla, kust läks vana maja poole karjaaeda floksidega ääristatud tee. Sel ajal oli uue ja vana aia vahel kuuseokstest punutud tara, et kanad ei saaks uude aeda pahandust tegema. Selle aia uue maja poolele istutati enelatest hekk. Aed ja selle kujundamine oli põhiliselt ema mure. Meil, lastel olid aias oma peenrad, mida me külvasime ja rohisime ja kust me võisime alati võtta ilma emalt küsimata. Hiljem jäi meie tööks loomade teise kohta panemine, nende karjatamine naabruses olevas metsas ja väiksemad kodused tööd nagu sigadele maltsa kitkumine ja ette viimine. Alati oli meil mingi tegevus, kas töö või mäng. Isale ja emale ei meeldinud, kui lapsed niisama logelesid. Isa ja Osvald (ema kasuvend) ehitasid ja tegid põllu- ja sepatöid. Meie perel oli palju igasuguseid tööriistu. Nii näiteks kasvatati lina ja seetõttu olid olemas kõik linatöötlemiseks vajalikud riistad Minagi olen osalenud linakitkumisel, kevadel linade lumele pleekima lootumisel ja üleskorjamisel. Veel oli meil isa ja vanaisa (isaisa) ehitatud viljapeksumas, mis pandi tööle hobustega rosvergi abil. Vilja tuulamise masin. Maa harimiseks ader (sahk), kartulivagude muldaja, kultivaator, kerge mitmesahaline ader, puu- ja rasked metalläkked, viljaniiduk ja looreha. Peale selle vedruvanker, vanker põllutööde jaoks (veoks), regi ja saan. Mitte ainult tööd ei tehtud. Ema käis pitsimajas rahvatantsuringis ja mitmetel maanaiste seltsi kursustel. Minu teada oli ta valitud Kullenga maanaiste seltsi eestseisusesse. Esinaine oli Aliide Uutsalu. Liikmeteks olid veel Anna Reitel ja Elli Püss. Isa võttis osa mitmete ühisuste tööst. Enne abiellumist, kui isa elas veel oma kodus Lasilas Emomäe talus, võttis ta aktiivselt osa Lasila Haridustöötajate Seltsi tööst ja laulis kooris, mida juhatas Lasila kooli õpetaja Alide Rebane. Kõikidel ümbruskonna üritustel, laatadel

külasteraamatusse järgmised read:

“Ammu on möödunud nooruse ajad, rohtu on kasvanud koolitee rajad. Aastad meil mööduvad lõputus reas, sinugi aastad, armas kool, on nende seas. Jäägu see agaav meenutama endisi õpilasi aastatest 1935 -1942.

Linda (Saarma) Murakas
Järta Saarma 06.10.2010”

Aitäh ilusa kingituse eest, Linda ja Järta! Head tervist ning pikka iga teile ja teistele endistele Kuie kooli õpilastele!

Mari Pöder

ja pidudel käisid ema ja isa koos ratastel. Hiljem võeti meid, lapsi, ka kaasa. Praegu paneb imestama, kuidas siis inimesed kõike jõudsid. Harida pangalaenuga soetatud maad nii, et mürke polnud vaja kasutada, valmistada kõik tööriistad, ehitada maja, nikerdada kodule mööbel ja lastele mänguasjad, käia jahil, valmistada lindude ja metsloomade topised, teha perele kasukad ja vildid (viimaste valmistamist mäletan, tehti raamatu järgi). Mina ja ema saime lumivalged vildid. Ema viltidele pandi ümber pruunid nahad ja tallutati mitte naelttega vaid tikkudega. Sellised sain minagi keskkooli ajal. Pärast rasket tööd võeti osa ühistegevusest, isetegevusest, täiendati oma teadmisi kursustel või kirjanduse kaudu, lõbutseti, lauldi, käidi kiigel, võeti vastu sugulasi ja külalisi, ja kiiret polnud kunagi, nii nagu praegu, et pole aega teist inimest lõpuni kuulata. Siis tulid sõja-aastad, mil sõda käis minu kodust üle kaks-kolm korda. Mitut juhtumit nendest mäletan minagi. Mäletan, kuidas meie üks tuba, mis oli eraldi sissekäiguga, võeti ära ja anti sakslastele kasutada. Siis oli meie kaev vana maja aseme lähedal. Õhtul, kui saksa sõdurid koju tulid, asusid noored sirged saksa poisid kaevu juures ennast jääkülma veega pesema. Toast kostis suupillimängu ja laulu. Õhtuti käisid noored külanaised nende juures lõbutsemas. Meie tubade vahelise ukse ette oli pandud riiekap, aga meie olime uudishimulikud lapsed ja piilusime kapi vahelt sakslaste tegevust. Kaua see ei saanud kesta, sest meile pisteti tropsikommid pihku, mida meie muidugi nosima läksime. Mäletan, kui sakslased taganesid. Ema jooksis tupp ja kamandas meid kiiresti keldrisse, sest õue kaevikusse enam jõudnud, kuna sõdurid olid juba küüni taga. Väike vend Tiit magas tagumises toas hällis. Ema ei võtnud teda kaasa, sest kartis, et lapse nutt reedab meie pelgupaiga. Keldris toetus ema seljaga vastu seina, hoidis hinge kinni ja kuulas. Siis kuulsime, kuidas kõõgi uks lahti tehti ja sammud läksid taha tupp, kus vennakene magas. Ema oli nagu paber valge. Varsti tulid sammud tagasi ja väljusid uksest. Majas valitses vaikus. Kui keldriaknast nägime, et sõdurid olid läinud, tulime välja ja jooksisime vennakesse vaatama. Viimane magas endiselt rahulikku und. Lahingumüra lähenes ja see oli juba kurjakuulutamav. Läksime kiiresti metsa kaevikusse, kus olime kõik koos - ema, isa, õde, vend ja mina. Ja varsti tungisid meie kaevikusse mustad ja porised sõdurid, püssid olid laskevalmis ning nad hakkasid isa läbi otsima. Mäletan, et hakkasin täiest kõrist nutma, sest kartsin, et minu isale tehakse haiget või lastakse maha. Muidugi midagi halba ei juhtunud. Pärast seda, kui lahinguid enam ei olnud, tulid meile vene sõdurid. Nad polnud endid pesnud, lehkasid higi järele, aga ema andis neile süüa seda, mida tal käepärast oli. Just olid pehmeks saanud koorega keedetud kartulid. Ema soovendas eelmisest päevast järelejäanud kastet ja andis sellele juurde koorega kartuleid. Need sõdurid asusid kiiresti kartuleid koorima, aga nuga ja kahvit nad ei tundnud. Koorimine toimus hirmus kiiresti põidla küünega. Küll mina püüdsin hiljem neid matkida, aga pidin lõpetama, sest sain ema käest tõelda, see polevat viisakas. Küsimusi esitas Meeli Kuntur, vastas Viivi Griffel

Järgneb

Sport

Kergejõustik

37. Saaremaa kolme päeva jooksul läbiti maratonidistants (10 +16,195,+16 km). Meie edukamana jõudis Ago Veilberg 14. kohale, M- 45 klassis oli ta esimene. Naiste N-40 klassis oli Merike Mets kolmas. Noorte jooksudes oli M – 11 klassis Martin Himma samuti kolmas. Jooksu lõpetas 326 sportlast.

Autokross.

Laitses toimunud autokrossi Eesti MV viimasel etapil võitis ja tuli meistriks Argo Allik. Arvesse läks ka varem Kehalas toimunud etapp, mille Argo samuti võitis. Seekordne võit oli väikseks lohutuseks suviste ebaõnnestumiste jadale. Ebaõnn tabas Argot viimasel etapil, kui üks konkurentidest, Mait Mäesaar avarii tegi ja ka Argo katkestamise põhjustas. . Selles jäi ta küll ise süüdi, kuid tulemust kirja saamata jäi Argo medalita.

Suusatamine

Soomes Olosel FIS võistlustel sprindis sai Timo Simonlatser kindla võidu Sergei Poltoranini ja Peeter Kümmeli ees. Vabatehnikas sõideud võistluse ajasõidus 7. koha saanud Timo tegi oma viimaste hooaegade parima sõidu. Loodetavasti jätkub hoogu ka tiitlivõistlusteni. Eesti murdmaasuusatamise koondise peatreener Mati Alaveri hinnangul tegi Timo Simonlatser võistluse võitmiseга karjääri ühe parima etteaste ning sõitis taktikaliselt õigesti. “Timo tegi kindlasti karjääri ühe parima sõidu. Meil oli natuke ka õnne. Timo kasutas hästi ära vastase Wenzli kepimurdmise. Tekkis peata olek. Timo jätkas sealt nii-öelda täisgaasiga ja tõi kindla võidu Eestisse,” kirjeldas Alaver intervjuus Vikerraadiole. Anti Saarepuu sai 8. ja Erko Jullinen 108. koha. Startis 219 meest. Naistest oli Eesti edukaim Kaija Udras 8. kohaga.Kaili Sirge, meie suusatreener oli 63., Marii Raudsepp 106., Kai Põldoja 113. Startis 118 naist. Samas sõidetud 10 km distantsil oli Timo 61., Erko 151. Lõpetas 210 suusatajat.

Samas Olosal toimunud esimese lume võistlustel võitis sprindi Kein Einaste Peeter Kümmeli ees. Timo oli B - finaali võiduga 5.

Rootsis Gällevaris MK I etapil võitis Marcus Hellner Rootsist, Timo oli 90. Startis 104 meest.

Kahevõistlus

Ounasvaaras Soome, Šveitsi, Jaapani ja Eesti kahevõistlejate vahel peetud võistlusel võitis Hannu Manninen. Kaarel Nurmsalu oli 7. ja Aldo Leetoja 8. Kaarel hüppas 130,5 m, mis andis 2. koha. Distantsil kaotas Kaarel võitjale 2,43,1. Võistles 28 meest.

Kaarel Nurmsalu sai Kuusamos toimunud kahevõistluse MK-etapil 30. koha ja tennis ühe MK-punkti. Hüppevõistluse järel 15. kohta hoidnud Kaarel väsis sõidu lõpuosas. Veel teises vaheajapunktis oli ta 18. kohal, kuid finišis kaotas ta võitnud prantslasele Jason Lamy Chappuis’le 3.47,5. Seejuures röövis Nurmsalu MK-punkti soomlaste legendilt Hannu Manninenilt, kes kerkis hüpete 48. kohalt kiirelt ettepoole, kuid kaotas eestlasele lõpuks 11,3 sekundiga.

Rein Tops

Soomes Kuusamos toimunud kahevõistluse MK-sprindietapil võttis võidu austerlane Felix Gottwald.Hüppevoo ru järel alles 26. kohal olnud austerlasele järgnesid norralane Mikko Kokkslien 7,5 ja prantslane Jason Lamy Chappuis 9,5 sekundilise kaotusega. Kaarel Nurmsalu sai 50 lõpetaja seas 34. ja Karl-August Tiirmaa 46. koha. Nurmsalu läks 10 km murdmaadistantsile 13. ja Tiirmaa 50. positsioonilt. Võistluselt tegi ülekande ka Eurosport ja nii oli võimalik Kaareli sõitu murdmaadistantsil jälgida. Sellelgi võistlusel oli ta poolel maal(5 km vaheajapunktis) veel korralikul 18. kohal, jäädes liidrist maha 58 sekundit, juba 6,1 km vaheajapunkti tulles oli aga uisutehnika lagunenu d ja algas kiire kukkumine paremusjärjestuses. Lõpuks kaotas ta võitjale 3.05, punktikoht jäi 15 sek kaugusele.

Ain Aasa

Ujumine

3.oktoobril toimus Tartus pikamaaujumine lühikesel rajal :

1998.-nooremad 400m vabalt: Kert-Taniel Kesküll 6.16,71(8.) , Kauri Suur 6.40,62 (10.), Tony-Brei Vilbiks 6.46,38 (11.), Riho Valdok 7.16,78 (14.) , Keili Kleitz 7.41,54(10.), Cärolin Rattasepp 8.19,69 (15). 1997- vanemad 800m vabalt : Keiti Kleitz 11.31,90 (9.) , Grete Uudeküll 11.45,80 (10.) , Johhanna M. Partsioja 12.46,68 (16.) , Triin Eilo 13.36,68 (17.)

16.oktoobril peeti Paides Järvamaa seeriavõistluse I etapp:

	50m vab.	50m rinn.	50m sel.	50m libl.	100m kompl.
Grete Uudeküll(96)	30,83(5.)	40,44 III	36,03(6.)	37,02(6.)	1.21,68(6.)
Keiti Kleitz (96)	30,84(6.)	40,42 II	35,80(5.)	36,75(5.)	1.21,60(5.)
Johhanna M.Partsioja(97)	34,94(10.)	47,40(10.)	41,25(9.)	37,23(7.)	1.28,94(10.)
Triinu Eilo(96)	35,01(11.)	47,15(9.)	41,50(10.)	41,50(10.)	1.29,37(11.)
Keili Kleitz(99)	42,16(5.)	55,72 III	48,35 III	51,51 I	1.47,95(4.)
Kert-Taniel Kesküll(99)	34,68(7.)	47,89(6.)	42,66(5.)	45,29 III	1.32,38(7.)
Tony-Brei Vilbiks(99)	36,31(9.)	44,38 III	41,89(4.)	51,01(4.)	1.34,87(8.)
Kauri Suur(99)	39,28(8.)		45,75(6.)	52,25(5.)	1.42,26(9.)
Eliise Möttus(99)	45,53(9.)	1.02,09(5.)	1.02,80(6.)		2.03,47(5.)

	25m vab.	25m rinn.	25m selili
Cärolin Rattasepp(01)	20,52(11.)	27,29(10.)	24,96(13.)
Geiri Suur(01)	20,65(12.)	26,55(8.)	25,46(13.)
Keimo Kleitz(01)	19,80(11.)	26,34(8.)	22,97(9.)
Germo Partsioja(03)	29,76(13.)	47,31(11.)	33,25(12.)
Juhan Uudeküll(03)	26,90(12.)	32,82(10.)	28,35(11.)

23.oktoobril toimus Veteselli I etapp Kohtla-Järvel

	50m vabalt	50m rinnuli	50m selili
Cärolin	43,43 (10.)	53,30 II	
Geiri	50,14 (16.)	58,40 (9.)	
Alex	39,88 (4.)	54,33 (5.)	
Robin Kuntur(02)	55,56 (36.)	1.01,45 (11.)	
Rasmus Kuntur(02)	56,69 (40.)		1.07,99 (42.)

7.novembril peeti EUL noortesarja idatsooni I etapp Tartus, millest võttis osa üle 200 ujuja:

50m vabalt - Kert-Taniel Kesküll 36,14 (13.) , Kauri Suur 38,54 (13.) , Riho Valdok 40,26 (20.) 50m rinnuli – Tony-Brei Vilbiks 44,33 (4.) , Kert- Taniel 51,00 (13.) , Kauri 51,90 (15.) , Riho 53,31 (18.) . 50m selili – Tony-Brei 40,79 (4.) . Keili Kleitz – 100m selili 1.48,70 (4.) , 100m kompleksi 1.45,95 (5.) . Johhanna M. Partsioja – 100m rinnuli 1.39,58 (5.) , 100m liblikat 1.31,75 (4.)

Mare Järv

Korvpall

Vabariigi mv esiliiga alagrupiturniiril võitis Tamsalu I ringi viimases mängusvõõrsil Ida – Virumaa seindusvõistkonna KK Hito 85:84 ning lõpetas esimese ringi 2 võiduga 4. kohal. II ringi esimeses voo rus võitis meeskond alagrupi liidrit KK Raplat võõrsil 85:81 ja kaotas kodusaalis väga tasavägise kohtumise Tallinna BC Kalev/G4S meeskonnale 74:79. Kõige pingelisem oli aga kodumäng Elion/Corle vastu. Esimene veerand võideti 51:14, teine kaotati 14:15, kolmas kaotati 19:24 ja viimane võideti 33:19 mis andis kokku magusa võidu 81:72. Viimasel veerandil oli kaotusseis vahepeal juba 13 punktili ne, kuid suur võidutahe ja ladus koostöö tõid lõpuks võidu. Livar Libliku kommentaar: „See oli tõeline töövõit.” Viimasel veerandil mängisid lisaks Livarile veel

Tamsalu EBE naiskonnal ja neidudel oli edukas nädalavahetus.

Järjekordses Eesti MV mängus alistas Tamsalu EBE laupäeval Tapa/Jä neda ühisnaiskonna kindlalt seisuga 11:1. Mäng oli pingeline, mida näitavad ka pealevisete numbrid protokollis (32:34 Tamsalule). Naiskonna treener Krista Lepik kommenteeris mängu vaid ühe lausega: „Kui me suudaksime kõik mängud mängida nii, nagu selle, siis me võiksime tulla ka Eesti meistriks!” ning sisendas naiskonnale julgust ja taset lisades: „Unistustel on kombeks vahel ka täide minna.“ Tamsalu EBE järgmine kohtumine Eesti MV-I leiab aset juba järgmise aastanumbri sees, 8.jaanuaril kell 12.30 Tapa spordihoones, kus ollakse vastamisi taas Tapa valla naiskonnaga, seekord siis juba teisel ringil. Veel enne aga tuleb mängida 2 mängu kohalikel meistrivõistlustel. Pühapäeval tegid oma esimesed selle hooaja mängud ka U19 neiud, kus Tamsalu oli vastamisi Mustvee SK ja Voore SYD võistkondadega. Mõlemad mängud alistati samuti kindlalt vastavalt 6 : 1 ja 7 :1. Etapi resultatiivseimaks mängijaks oli seekord Triinu Saluste, kes viskas Tamsalu neidude 13-st väravast 10 ning andis ka ühe resultatiivse söödu. Tamsalu MV-I kohtusid omavahel Dream Team ja Porkuni. Taas väga tasavägises mängus suudeti lõpptulemus tabloole kirjutada alles kolmandal kolmandikul. Porkuni läks 1:0 juhtima Aivar Kundla vaheltlõikest ja viskest. Siiski suutsid Dream Teami mängijad seisu viigistada ning 2.45 enne lõpuvilet ka võiduvärava visata. Tabelis on kirjas 1 võit seega Dream Teamil ja Bullitil.

Spordikompleks

Pildil vasakul: Tamsalus käis eelmisel aastal saaliholit mängimas ka vehklemise värске maailmameister, alati naerunäoga Nikolai Novosjolov. Võidukalt, kui EOK koondis sõpruskohtumises alistas kohalikud prominendid.

Alo ja Kaspar Põldmaa, Villers ja Mager. Võidu hinda tõstis kindlasti see, et vigastuste tõttu ei mänginud Pugonen, Hõõvelson ja Uudeberg, puudusid ka Kangro ja Sinisalu. Tabeliseis enne kahte viimast mängudevooru on järgmine: 1. Hito 6 võiduga, 2. Rapla samuti 6 võiduga, 3. Tamsalu 4 võiduga, 4. BC Kalev 3 võiduga, 5. Elion samuti 3 võiduga ja 6. Swedbank 2 võiduga. Alagrupi viimane kodumäng on 3. detsembril kell 20.15 spordihoones.

Maakonna kv alustas 17 meeskonda. Eelmise aasta finalistina pääses meie meeskond otse veerandfinaali kaheksa parema hulka. Esimeses mängus tuli võõrsil kuue mehеga mängides valus kaotus V- Maarja Päästekoolilt 72:83. Kodus alistati vastased aga kindlalt 72:48 (19:14, 17:7, 17:10, 19:17) ja kahe mängu kokkuvõttes jõuti

poolfinaali punktiskooriga 145:131. Poolfinaalkohtumine BC Tarvas/Rakvere SK I meeskonnaga toimub 29. detsembril.

Maakonna II liiga mv võitis Tamsalu/Los Toros II Rakke II 57:38, Kunda 59:50 ja GkEhitus/Seesam Kindlustuse 78:50. Kaotati Muugale 46:54. Peale nelja voo ru on meeskond 4. kohal. Järgmine kodumäng on meeskonnal 17. detsembril kell 20.15 V-Maarja Päästekooliga.

Rein Tops.

Arvutitega seonduvate probleemide lahendamine, olgu nendeks riistvara või tarkvara probleemid. Arvuti abi Sinule! Kalev Kodzis, 53441375 või kalevkodzis@gmail.com

Vallasanitari luulet

Kullengal palju tuulejõudu
kuidas kasutada tekitanata
õudu
Majandades roheenergiahiidu
kohe minemata jälle riidu
Kirjeldan üht tulevikuseika
sõber tuleb vaatama paika
Taamal tuulikute read
meie küla omad tead
Kuid ehitaja võõrast vallast
ei ole ta ka Assamallast
Kui rääkida siinsest elust
siis ainsa saare melust

Sel keskel pöörlevad labad
Põllule jäävad varjusabad
peegeldades eredat päikest
kutsuvad esile rohkelt äikest
Kuulan Assamalla luhal luike
lind toob kuuldavale
appihõike
Oõsiti ründavd meid varjud
ma põgenen – hirmust
karjun
Tule appis suur Sadulamägi
aja ära tuulekasutajate vägi
Kui ei tooda ühtki ohvrit
keegi pakkima peab kohvrit
Unistades rikkurriigist
Pagema siit konnatiigist

KIIRE, TRAADITA INTERNETI PÜSIÜHENDUS TASKUKOHASE HINNAGA!

Dataconnect OÜ poolt pakutavad kiire, traadita interneti püsiühenduse kiiruseid saab valida alates 2Mbit/s kuni 7Mbit/s välja mõistliku hinnaga ja ilma piiranguteta.

- kiirem kui KÕU
- odavam kui WiMAX
- stabiilsem kui 3G
- see on 5G MIMO traadita internet!

Kui sa omad juba mõnda internetiühendust ja soovid üle tulla, siis saad 1 kuu internetti kauba peale!

Rohkem infot www.dataconnect.ee või
tel: +372 50 71575
e-mail: info@dataconnect.ee

Dataconnect

Õnnitleme !

Johannes Lillak	96
Anastasia Kuhi	95
Selma-Armilde Toomla	89
Helena Martikainen	86
Jekaterina Kulikova	85
Maria-Rosalie Naska	85
Elfrida Lillak	84
Ekaterina Kuptsova	83
Julia Saar	83
Maria Lukka	82
Ekaterina Elmik	82
Kaisa Vaher	82
Uno Pajo	82
Otto Müürel	81
Kaljula Vällmann	81
Vaike Taal	81
Pärja Kruusmann	81
Haili Õun	81
Eedla Teder	81
Anna Langinen	81
Ekaterina Lavrova	80
Manefa Klottšenkova	80
Leida Krihvel	80
Maimu Tarassova	75
Helje Allmets	75
Elvi Klein	75
Saime Kimmel	75
Uku Kätt	75
Gennadi Krjutškov	75
Õie Matikainen	70
Maret Nukka	70
Leili Arumägi	70
Aino Aer	70
Valda Uude	65
Veera Kasekamp	65
Petronella Randma	65

On sündinud:

1. KATRIIN VEERMETS
27.10.2010

TAMSALU AJALEHT

Tamsalu Vallavalitsus,
Tehnika 1A, 46107
tel. 3228431

Toimetaja Ain Aasa

tel.3293888
gsm 53339749
e-post: ainaasa@gmail.com

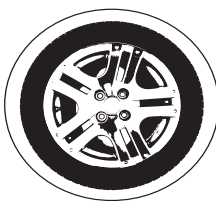
Kaastööd oodatud
15 detsembrini
soovitatavalt meilile.
Järgmine leht ilmub 22. detsembril
Trükikoda Trükis
Trükiarv 1700

Levitatakse tasuta valla sidejaoskondade kaudu, numbrid saadaval ka vallamajas ja kauplustes.

TELAVERO

AUTO PESULA

AUTOREMONT
REHVITÖÖD
REHVID

AUTOGAASI SEADMED

AVATUD E-R 9-18 L 10-15

www.telavero.ee tel 653 3360 / 53 935 540
Koidu 13 a

Endel Poom

17.02.1924 – 13.11.2010

20. novembril jätsime hüvasti meie tuntud kultuuri- ühiskonnategelase, lubjatehase veterani, Tamsalu Muuseumi asutaja Endel Poomiga.

Endel Poom sündis üllatuslapsena oma kaksikõe Juta järel Sauvälja külas Tooma talus. Kui esimesena sündinud Juta oli emale üle antud, avaldas ämmaemand kahtlust veel ühe sündija suhtes. Ema ütles küll, et rohkem ei taha, aga mis tulema pidi see Endli näol ka tuli. Hilisem estraaditäht olevat juba imikueast saati olnud kõva laulu- ja jutumees - ema olevat teda ikka vaigistanud, et tasa-tasa - laps (Juta) magab.

Kooliteed alustasid nii Endel kui Juta ja hiljem ka noorem õde Helga teisest klassist (ema oli õpetaja) Põdrangu algkoolis, mis asus küll Loksa külas. Kolme aasta pärast oli Endlil neljanda klassi tunnistus käes ja viiendasse klassi läks Tamsalu algkooli asukohaga hoopiski Uudekülas. Gümnaasiumihariduse sai Väike-Maarjast. Oli 1943. aasta ja klassivennad sattusid kohe Saksa sõjaväkke. Endel sai talu ainukese meestööjõuna ajapikendust. Endel eelistas aga Soome poolel sõdida ja nii sai temast „soomepoiss“. Soomest tagasi tulles tuli ikkagi saksa munder selga tõmmata. Venelaste saabudes pakuti vene mundrit, sellest päästis Porkuni metsaülema Sookandi antud metsatöölise tõend. Oma tagala kindlustamiseks läks Endel tööle Tamsalu Lubjavabrikusse - see oli sõjaväestatud asutus ja nii algasid 46 aastat kestnud tööd ja tegemised Tamsalu Lubjatehastes. Selle aja jooksul sai kõiki ameteid peetud kas otseselt või asendajana välja arvatud direktori ja koristaja ametid.

Tõsist töötegemist saatis veel tõsisem naljategemine - Endel Poom koos Raimond Olupiga olid tuntud ja rahva poolt armastatud isetegevuslased-estradistid. Nad olid kohalikud Baskin ja Järvet.

Kes palju teeb see palju jõuab - nii oli Endel ka ühiskondlikult aktiivne, ta oli rahvasaadik alevinõukogus, volikogu liige Tamsalu alevis ja linnas. Endli ärasaatmisel meenutas vallavolikogu esimees Andrus Freienthal tunnustavalt Endli panust volikogu töös.

Endel Poom tundis muret ka kodukandi ajaloopärandi säilitamise pärast, nii oli ta Tamsalu muuseumi asutajaliige. Tema poolt on koostöös Eesti Paeliiduga kirja pandud Tamsalu Lubjatehaste ajalugu 1944.a. kuni tehaste sulgemiseni.

Samuti pälvis ta paeliidu suure tunnustuse tööstuspärandi säilitamisel ja tutvustamisel.

Tamsalu rahvas peab Endli teeneks ka seda, et ta võlus Tamsalusse Karini, kellest sai tema abikaasa ja koos kasvatati üles kaks tublit last - Kersti ja Karmo.

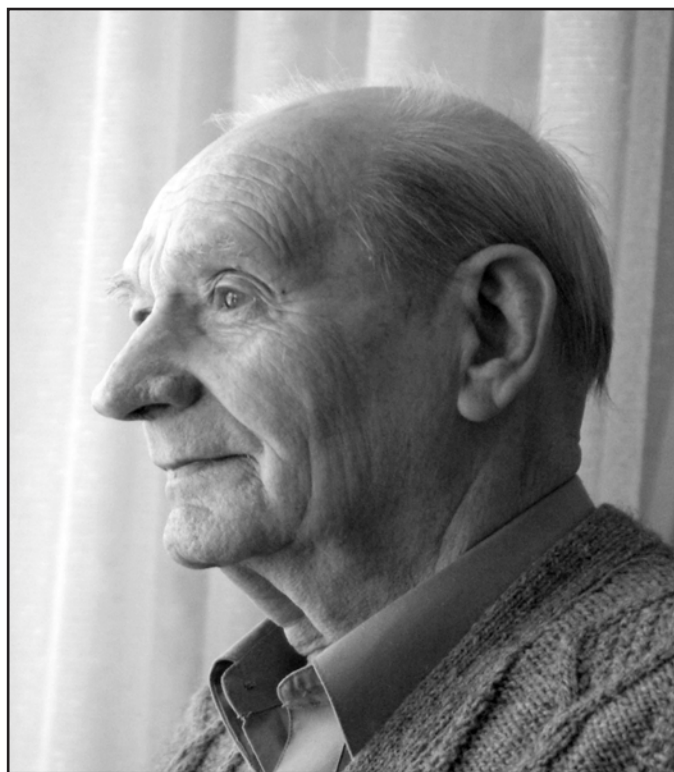
Mäletame Endlit inimesena, kes kohusetruult suhtus oma tegemistesse, kelle peale võis kindel olla, keda saatis mõnus huumorimeel.

Tamsalu Muuseumi Sõprade Selts

Viru Matusebüroo
TAPAL

- + 24h sumutransport
- + matuse korraldamine
- + kirstud, urnid, ristid, matusearbid
- + hauspõhised, haualdrid, matuseplaadid

1. Mäe pst 18 + Tapa 45106 + tel: 5334 0134
e-post: info@matuseburoo.ee + www.matuseburoo.ee

PORKUNI RAHVAMAJAS

18 .DETS.2010

JÕULU HÖNGULINE KLUBI ÕHTU.

> ALGUS KELL 20.00.

TANTSUKS ANSAMBEL "REMIX"

> PÄÄSE : 75.-KROONI.

> INFO JA LAUDADE TELLIMINE

:5050397 , 56988925

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Tamsalu kultuurimaja juures
peatub pangabuss kaks korda kuus
esmaspäeviti kell 9.00-10.00

(IV kvartalis: 4. ja 18. oktoober,
1. ja 15. november, 6. ja 20. detsember)

Bussis saate:

- nbu pangateenuste kohta
- tellida ja kätte pangakaardi
- maksa automaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta
- teha arvuti abil maksaid
- sõlmida hoiuseid ja muid erinevaid lepinguid

Tutvuge pangabussisõiduplaani ning pangabussis pakutavate
finantsteenuste tingimustega www.swedbank.ee, vajadusel konsulteerige
pangatöötajaga või küsige lisainfot Swedbank ASi kontakttelefonil 6 310 310.

On lahkunud

1. LINDA LUIGEMÄE	06.05.1937-30.10.2010
2. RENI-HERMILDE TAMM	04.10.1922-11.11.2010
3. ENDEL POOM	17.02.1924-13.11.2010
4. PJOTR MEDNIKOV	14.04.1951-13.11.2010